

Problematika 2. pokojninskega stebra

O tem, zakaj 2. stebel ni popolnoma zaživel, kot bi moral, smo se pogovarjali z direktorico družbe Finančna hiša, d. o. o., Karmen Darvaš Šega

V čem je po vaši oceni glavni problem za omejen obseg varčevanja v 2. stebri v Sloveniji? Je ta v delodajalcih, varčevalcih, zakonski ureditvi, trenutni gospodarski situaciji ali kje drugje?

Največji problem vidim v miselnosti Slovencev, ki še zmeraj menijo, da jim ni treba varčevati za lastno pokojnino. Ne vidim toliko problema v trenutni gospodarski situaciji ali zakonski ureditvi. Bi prej trdila, da so to zelo prikladni izgovori, da ni treba varčevati za pokojnino, ker je gospodarska kriza in ni denarja ali ker gre za preveč togo, ne dovolj donosno obliko varčevanja. To so v splošnem tipični izgovori oziroma opravičila, da se ne varčuje za rešitev lastnega pokojninskega problema.

Po eni strani vidim razlog pri delodajalcih, ki ne želijo nameniti delavcem dodatkov v obliki varčevanja v drugi pokojninski stebel, ker se zavedajo, da je delavcu pomembno samo tisto, kar danes dobi v žep. Torej delavcu vplačevanje dodatnih sredstev v drugi stebel nikakor ne predstavlja stimulacije. V praksi delavci celo povejo, naj jim delodajalec raje poviša plačo, kakor pa plačuje za pokojnino. Delavci ne razmišljajo o svoji pokojninski luknji, ki jo bodo vsi deležni čez približno 20 ali 30 let, ko se bodo upokojevali. Iz tega razloga potem delodajalci ne vidijo smisla v dodatnem varčevanju v drugi stebel za zaposlene. Ne vidim toliko, da bi bili razlogi za pasivnost delodajalcev v manjšem obsegu poslovanja in posledično v manjših poslovnih prihodkih, da ne bi bilo sredstev.

Delojemalci ne vidijo koristi niti v tem, da bi predlagali delodajalcu, da jim odteguje mesečni znesek za 2. stebel pri plači in bi sami uveljavljali davčno olajšavo v višini 5,84 % BOD. Največji problem, da se v zadostni meri ne varčuje, vidim v miselnosti naravnost delavcev in v nepoznavanju koristi, ki bi jih lahko imeli.

Kako naj se zaposleni odzove, če mu delodajalec preneha vplačevati v pokojninski račun? Ali mu priporočate, da z individualnimi vplačili in nadomesti izpad?

Priporočam jim, da prosijo delodajalca, da jim odteguje pri plači, kajti delavec bo varčeval bruto znesek, odtegoval se mu bo pa neto znesek. S tem delodajalec sam dodatno nič ne prispeva, saj si v celoti vplačuje v drugi stebel delojemalec. Istočasno pa zaradi razpršitev in drugih

ugodnosti ter koristi naj varčujejo tudi v okviru tretjega stebra.

Katero rešitev priporočate posamezniku, ki se pri razporeditvi sredstev v splošnem odloča med individualnimi vplačili v 2. stebel in med samostojnim varčevanjem v 3. stebri? Kakšne so glavne prednosti in slabosti obeh možnosti?

Sem zagovornica razpršitve, nekaj naj se varčuje v okviru drugega stebra, sploh zdaj, ko bodo imele pokojninske družbe oz. izvajalci drugega pokojninskega stebra po novi zakonodaji možnost dinamičnejših naložb in bodo lahko sploh mlajši varčevalci prevzemali nekoliko višje naložbeno tveganje ob pričakovanju višjih potencialnih donosov. Drugi stebel je bil nekoliko preveč tog, predčasni dvigi, obdavčeni v skladu z dohodnino, in je lahko posameznik zapadel v višji dohodninski razred, če je dvignil privarčevan višji znesek. V okviru tretjega stebra po 10 letih ni obdavčitve, ni dohodnine. V tretjem stebri so lahko mlajši in drzejši varčevalci prevzemali višje naložbeno tveganje, če niso bili zadovoljni z zajamčenimi donosi, ki so seveda nižji od alternativnih naložb (vzajemni skladi, naložbene police). V tem smislu ima prednost tretji stebel. Sama bi predlagala naslednjo rešitev slehernemu posamezniku: preko delodajalca naj se varčuje v drugi stebel, individualno naj si poišče sebi primerno naložbo v okviru tretjega stebra (rentna varčevanja, vzajemni skladi, delnice, obveznice, varčevalni načrti vzajemnih skladov, življenjska zavarovanja, naložbena zavarovanja ...). Ob vsem tem je treba samo paziti, da se nikakor nobene vrste predčasno ne pretrga, prekinjejo, saj so vendarle sklenjene, da bi ustvarjali lastni pokojninski fond, da bomo lahko dostojno preživel tudi starost.

Kako ocenjujete novost, ki jo predvideva ZPIZ-2, uvedbo t. i. življenjskih ciklov, kjer naj bi mladi varčevali bolj tvegano? Ali to z vidika donosnosti pomeni pravo konkurenco široki izbiri naložb v 3. stebri?

Vsekakor bo s to novo uvedbo možnosti 2. stebel postal konkurenčen tretjemu stebri in pozdravljam to novost. Mladi se bodo vsekakor odločali za drzejše oblike, saj imajo zelo dolgo dobo pred sabo do upokojitve, ki jo lahko sebi v prid izkoristijo in varčujejo nizko smešne zneske in si na tak način priskrbijo zelo visoko mesečno dodatno rento, ki jim bo služila za pokrite pokojninske luknje oz. vrzeli. Sama sicer nikoli ne bi var-

čevala za pokojnino zgolj na tvegan način, ker sem mnenja, da morajo biti pokojninski temelji trdno zgrajeni z varnimi oblikami varčevanja, četudi na račun nižjih donosov.

Mag. Karmen Darvaš Šega, Finančna hiša, d. o. o.

sov. Morda kombinacija za mlade, da gredo s polovico mesečnega zneska v dinamično strategijo oplemenitenja prihrankov, s polovico pa v varno in si tako zagotovijo balansirano pokojninski fond.

2. stebel kakor tudi pogodbeno rentna varčevanja v okviru 3. stebra osebno dojemam tako, da nas v nekem pozitivnem smislu prisilijo v mesečno varčevanje preko sepa obremenitev, kar je su-

per, saj si posameznik težje premisli, da kak mesec ne bo vplačal za pokojnino, kot se to lahko zgodi pri vplačevanju v vzajemni sklad. Kaj hitro bi se lahko zgodilo, da nekaj mesecev ne vplačamo, ker so naše trenutne želje za potrošnjo prevelike.

Predlog zaposlenim?

Če zaposleni pri kolektivnem varčevanju financirajo sami, se to plačuje iz bruto plače, zato se jim že na mesečni ravni znižuje osnova za odmero akontacije dohodnine. Davčno olajšavo tako posameznik tu uveljavlja že čez leto. Vplačana sredstva se zbirajo na osebnih varčevalnih računih zaposlenih in so izključno njihova last. Za podjetje je znesek, ki ga namenijo za varčevanje zaposlenih, končni strošek, na katerega ni treba plačevati nobenih prispevkov. Obenem podjetje uveljavlja davčno olajšavo pri odmeri davka na dobiček v celotnem znesku.

Delavec, ki ima na primer bruto plačo 1.300 EUR, je upravičen do 5,844 % od bruto plače varčevati za pokojnino, da mu gre ta znesek v davčno olajšavo. Torej v primeru 1.300 EUR bruto plače bi znesek za varčevanje znašal 76 EUR. Če delo-

dajalec zniža bruto plačo za 76 EUR, prejme delavec na osebni račun samo za 32 EUR nižje neto izplačilo. Ves znesek v višini 76 EUR pa se mu odvde na osebni račun prostovoljnega pokojninskega varčevanja. Torej če poenostavimo, podjetje delavcu izplača za samo 32 EUR nižjo neto plačo, delavcu pa se na njegov osebni račun pripiše 76 EUR mesečno oz. 912 EUR letno. Ob tem pa podjetju ni treba iskati dodatnih sredstev za delavčovo pokojninsko varčevanje. Za delavca to pomeni na mesečni ravni 44 EUR davčnega izkoristka, kar zneske na letni ravni 528 EUR izkoristka, v dvajsetih letih celo 10.560 EUR.

Ta davčna ugodnost je možna zaradi davčne olajšave kot razlike med bruto plačo in neto izplačilom.

Koliko bi delavec pridobil pokojnine iz tega naslova? Če je star 30 let in bi se mu odvajalo v okviru varčevanja na pokojninski račun do 65. leta starosti 76 EUR, bi se zbralo sredstev pri 3-odstotni letni donosnosti 53.128,28 EUR, iz tega naslova bi lahko pričakoval mesečne dodatne dosmrtnne pokojnine 243,11 EUR.

NLB Vita Senior

Nekoč, ko mene več ne bo.

Za mirno sedanost je včasih potrebno misliti na prihodnost. Življenjsko zavarovanje NLB Vita Senior je socialna varovalka za vaše bližnje, ki ob smrti zavarovanca prejmejo dogovorjeno zavarovalno vsoto. Z njo lahko pokrijejo nenadno nastale finančne obveznosti, saj izplačilo sledi že 48 ur po prijavi zavarovalnega primera. Zavarovanje je namenjeno srednji generaciji in upokojemcem v starosti od 50 do 75 let, mesečne premije pa znašajo 10, 15,

20 ali 25 evrov. Upravičenca določite sami, ob sklenitvi pa ni preverjanja zdravstvenega stanja. Imeli boste skrb manj in posvetili se boste lahko stvarjem, ki štejejo zdaj.

Za več informacij se oglasite v najbližji NLB Poslovalnici ali Banki Celje, pokličite na brezplačno telefonsko številko 080 87 98 ali poiščite informacije na spletni strani www.nlbvita.si.

NLB Vita
Življenjska zavarovalnica

www.nlbvita.si

080 87 98